

Список використаних джерел

1. Дзюблюк О.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи / О.В. Дзюблюк, Р.В. Михайлюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 316 с
2. Прасолова С.П. Банківські операції: навч. посіб. та практ. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
3. Фариневич І.В., Квасній З.В. Фінансова стійкість банків як чинник забезпечення надійності кредитування малого підприємництва/ Н-Н «ППТ» НУ «Львівська політехніка» – Економічний простір: Збірник наукових праць
4. Цимбалюк А.В. Актуальні аспекти управління фінансовою стійкістю комерційного банку / А.В. Цимбалюк // Культура народів Причорномор'я. – 2012. – № 222. – С. 133-136.
5. Національний банк України: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
6. Електронний ресурс <http://www.epravda.com.ua/>
7. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: www.fg.gov.ua
8. Законодавство України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

Summary. *Attention is paid to indicators of financial stability of commercial banks and the factors that affect the profitability and financial soundness of banks in terms of economic development.*

Key words: *financial stability, profitability, liquidity.*

УДК 339.9

*Ткаленко С.І., к.е.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
Університет імені Вадима Гетьмана»*

СОЦІАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ АКЦЕНТ

У статті висвітлені основні засади корпоративної соціальної відповідальності. Досліджена роль соціальних інвестицій як форми фінансової або іншої ресурсної допомоги. Проаналізовані світові потоки інвестицій, вкладення інвестицій іноземними корпораціями в економіку України. Виявлена роль соціальних інвестицій в контексті модернізації вітчизняної економіки та економічного зростання.

Ключові слова: *корпоративна соціальна відповідальність, іноземні інвестиції, соціальні інвестиції, економічний розвиток.*

З моменту прийняття «Глобального договору», питання соціального інвестування і корпоративної соціальної відповідальності стають вкрай актуальним нині для країн світу, в тому числі й для України.

Становленню соціальної держави, соціальної відповідальної держави сприяли такі причини, серед яких виділимо найбільш вагомі: глобалізація; скорочення державного сектора в соціальній сфері; переміщення приватного капіталу через національні межі (економічне ослаблення країн); значне зростання приватних активів і прибутків (вплив на процес ухвалення політичних рішень).

Враховуючи ці причини можна з впевненістю стверджувати, що уряди країн можуть забезпечити максимальні вигоди для свого розвитку від використання цих стандартів корпоративної соціальної відповідальності, проводячи відповідну політику, й забезпечуючи вимоги до корпоративної звітності, приймаючи програми посилення потенціалу та інтегруючи стандарти корпоративної соціальної відповідальності в міжнародні інвестиційні режими.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження інвестування ТНК в економіку України та виявлення ролі соціального інвестування у державі

Результати дослідження. В сучасних умовах глобалізації, транснаціоналізації, регіоналізації економічна наука переважно зосереджує свої зусилля на таких напрямках: фінансова глобалізація і рух прямих іноземних інвестицій; становлення, зміцнення глобальних ТНК і соціально відповідальний бізнес; регіоналізація економіки; інтенсифікація світової торгівлі і тенденції до конвергенції. Отже, проблематика соціально відповідального бізнесу є актуальною; саме тому у статті безпосередньо розкриваються засади соціального інвестування.

Нагадаємо, що термін «соціальна відповідальність» набув поширення у 1970-х рр., хоча різні аспекти соціальної відповідальності були предметом діяльності організацій та урядів ще наприкінці ХІХ століття, а в деяких аспектах навіть раніше.

В свою чергу, корпоративна соціальна відповідальність – це:

- концепція залучення соціальних і екологічних аспектів у діяльність бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між різними зацікавленими сторонами (групами впливу);
- це внесок бізнесу у досягнення цілей сталого розвитку, який передбачає збалансованість економічних, соціальних та екологічних цілей суспільства, інтеграцію їх у взаємовигідні приписи та підходи;
- а також, це спосіб покращити ефективність роботи компанії як у короткостроковому, так і довготривалому періодах.

Соціальна відповідальність є добровільною ініціативою, і для її повноцінної реалізації важливо, як компанії взаємодіють з внутрішніми та зовнішніми групами впливу.

Формуванню ефективної соціальної економіки України в умовах подальшого розвитку і економічного зростання будуть сприяти соціальні інвестиції.

Соціальні інвестиції являють собою форму фінансової або іншої ресурсної допомоги. Така допомога може надаватися як державою, так і корпораціями (наприклад, на реалізацію довгострокових та/або сумісних партнерських програм, спрямованих на зниження соціальної напруги в регіонах присутності корпорації і підвищенні рівня життя різних шарів суспільства). Для вирішення проблем, які постають у зв'язку з глобалізацією саме корпоративні соціальні інвестиції разом зі становлення соціальної держави можуть допомогти їх вирішити.

У сфері інвестування, на сьогоднішній день, основними тенденціями інвестиційної політики, є:

- 1) лібералізація і заохочення інвестицій;
- 2) інвестиційна політика стає все більш взаємозалежною з промисловою політикою на національному та міжнародному рівнях;
- 3) вплив добровільних стандартів корпоративної соціальної відповідальності.

Ці тенденції держави можуть використати на свою користь.

Значимо, що обсяг ввезених прямих іноземних інвестицій щорічно збільшується, й у 2013 році становив 1,45 трлн. дол. США (див. рис.1.).

У свою чергу, ТНК через свої зарубіжні інвестиції і глобальні виробничо-збутові ланцюжки (обсяги продаж закордонних філій також зростають, так у 2010 році становили 32960 млрд. дол. США), можуть впливати на соціальну і екологічну практику бізнесу у всьому світі.

Виходячи з аналізу даних таблиці акцентуємо увагу на зростанні усіх показників діяльності ТНК, й відповідно їх впливу на економіку, перш за все, приймаючих країн та на соціальну складову.

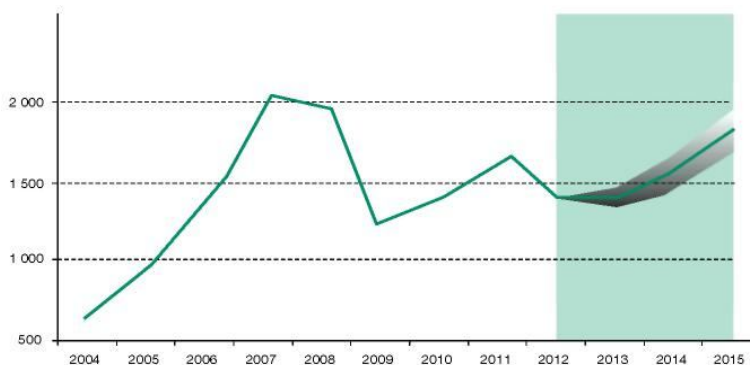

Рис. 1 Потіки глобальних прямих іноземних інвестицій у 2004-2012 рр. та прогноз до 2015 року (млрд. дол. США)

Джерело: World Investment Report, 2013 – www.unctad.org

Також відзначимо, що стандарти корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), як правило, орієнтовані на операції ТНК, і знаходять все більш важливе значення для міжнародних інвестицій враховуючи активізацію їх зусиль пов'язаних зі зміною балансу прав і зобов'язань між державами і інвесторами. Так у табл.1 представлені найбільші іноземні ТНК в Україні, які здійснюють суттєвий вплив на економічний розвиток.

Таблиця 1

Найбільші іноземні ТНК в Україні, за 2012 р

Корпорація	Країна	Галузь	Обсяги вкладень, млн. грн.	Виторг, млн. грн.	Прибуток, млн. грн.
1. McDonald's Corporation	США	Харчова промисловість	1758,46	2054,2	131,1
2. Nestlé S.A.	Швейцарія	Харчова промисловість	215,6	4890,0	60,0
3. British American Tobacco	Велика Британія	Тютюнова промисловість	1333,2	2300,0	120,7
4. British Petroleum	Велика Британія	Нафтогазова промисловість	142,6	12162,4	-399,4
5. Procter&Gamble	США	Хімічна промисловість	1358,8	5521,9	195,1
6. Shell	Нідерланди	Нафтогазова промисловість	6394,4	4474,6	73,6
7. Coca-Cola	США	Харчова промисловість	3415,0	2682,2	-43,6
8. Unilever	Великобританія, Нідерланди	Харчова промисловість та побутова хімія	115,5	528,8	56,3
9. PepsiCo	США	Харчова промисловість	8000,0	4420,0	250,0
10. Metro Cash & Carry	Німеччина	Рітейл	4987,7	1010,0	-117,5

Складено автором самостійно на основі: 200 найбільших компаній – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/ratings/2>; та за офіційними сайтами корпорацій

Отже, загалом десять найбільш транснаціональних корпорацій інвестувало в Україну понад 27,7 млрд. дол. США.

Наприклад, компанія Кока-Кола, будучи членом Глобального Договору ООН в Україні (й відповідально ставиться до впровадження його 10 принципів), зазначає, що від 2006 року, вона неухильно дотримується принципів соціальної відповідальності, сприяючи розвитку громад, здійснюючи соціальні інвестиції. Компанія Кока-Кола в Україні очолювала Робочу групу з навколишнього середовища впродовж 2008-2009 років та Робочу групу з корпоративної соціальної відповідальності та ЗМІ 2009 року. Згідно з даними звіту соціальної відповідальності корпорації Кока-Кола, компанія зі ста відсотками іноземного капіталу, на сьогодні інвестувало 272 мільйони доларів США в економіку України та 50 мільйонів євро в обладнання [2].

Зазначимо, що єдиних вимог до соціальних стандартів не існує, тому нинішні стандарти КСВ є багатоярусними, багатограничними і взаємозв'язаними. Важливими орієнтирами для визначення і застосування норм КСВ є стандарти Організації Об'єднаних Націй, МОП і ОЕСР. Крім того, існують десятки міжнародних багатосторонніх ініціатив, сотні ініціатив галузевих асоціацій і тисячі кодексів окремих компаній, що визначають стандарти соціальної і екологічної практики компаній в країнах базування і за кордоном.

Уряди можуть відігравати важливу роль у реалізації стандартів КСВ. Так можна застосовувати стандарти КСВ у сфері державних закупівель; сприяти зміцненню потенціалу країн, що розвиваються; заохочення застосування практики звітності в області КСВ і соціально відповідального інвестування; впровадження стандартів КСВ в рамках ініціатив у сфері регулювання; зміцнення механізмів заохочення дотримання існуючих міжнародних стандартів.

Загалом стандарти КСВ спрямовані на заохочення досягнення цілей стійкого розвитку, в рамках міжнародного виробництва, необхідно уникати їх перетворення на бар'єри на шляху торгівлі та інвестицій. Мета заохочення інвестицій може бути співзвучною зі стандартами КСВ. Саме тому все активніше обговорюється тема соціального інвестування.

Висновки. Прямі іноземні інвестиції є ключовим компонентом руху сил світового росту, а також зростання економіки приймаючих країн. Іноземні ТНК, які представлені на вітчизняному ринку, щорічно збільшують капіталовкладення в економіку України та є соціально відповідальними корпораціями. Соціальне інвестування сприяє не лише економічному зростанню, а й виступає одним із факторів модернізації економіки держави. Отже, соціальне інвестування в бізнесі сприятиме формуванню та становленню соціально ринкової економіки держави.

Список використаних джерел

1. 200 найбільших компаній – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forbes.ua>
2. Звіт соціальної відповідальності корпорації Кока-Кола – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://assets.coca-colacompany.com>
3. World Investment Report, 2013 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.unctad.org

Summary. *The article outlines the basic principles of corporate social responsibility. Supports are the role of social investment as a form of financial or other resource. Analyzed global investment flows, foreign corporations investing in Ukraine. Show the role of social investment in the context of the modernization of the national economy and economic growth.*

Key words: *corporate social responsibility, foreign investment, social investment, economic development*